

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

EPOK – Centrum för ekologisk produktion
och konsumtion

Hur förebygga att kor trampar sönder betet?

Fältförsök med markstabiliserande material

Upptrampade och leriga ytor på kornas bete kan påverka kotrafik, djurhälsa och mjölkkvalitet. En lösning kan vara att använda tramptåliga vallfröblandningar. En annan lösning kan vara att stabilisera markytan på särskilt hårt belastade ytor, exempelvis vid grindhål. Här rapporteras preliminära resultat från ett forskningssamarbete mellan SLU och RISE.

Markstabiliserande material på utsatta ytor

Bark

Matta

Stenmaterial

Test av tre olika material i ingången till olika hagar: bark, matta och krossat kalkbaserat stenmaterial, Paddex©. På en säsong passerade korna över materialen mellan 3 340 och 4 835 gånger. Hittills har studien pågått fyra säsonger.

Resultat

Materialen i studien deformerades inte mer där fler kor passerade. Det kan bero på att ingen av de fyra säsongerna var blöta. Efter fyra säsonger hade mattan bäst hållbarhet. Barkbädden blev klart deformerad efter två säsonger. Därefter ersatte forskarna den med Paddex som hade god hållbarhet efter två säsonger.

Slutsatser

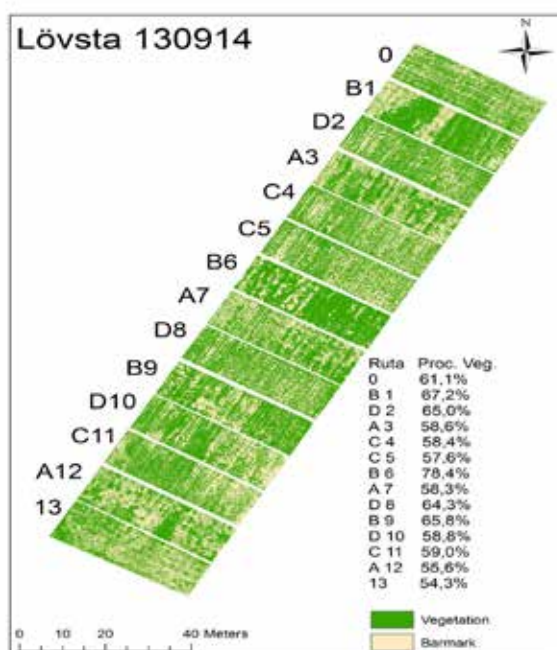
- Håller mattan i sju år är investeringskostnaden densamma för bark och Paddex. Investeringskostnaden för 100 kvadratmeter matta var 21 900 kr. Motsvarande kostnad för Bark var 6 500 kronor och för Paddex 5 500 kronor.
- Att inte göra någon åtgärd i ingången fungerade om tillväxtförhållandena var bra och vegetationen fick tillräckligt med tid att återetablera sig genom att korna betade i annan fälla.

Fältförsök - tramptåliga vallfröblandningar

- Forskarna jämförde tramptåligheten hos fyra olika blandningar av gräsfröer (A-D i tabell nedan)
- Man flygfotograferade och använde bildanalys för att mäta andelen vegetation och andelen bar jord.

Slutsatser

- Andel trampskadad yta på betet varierade beroende av väder i kombination med betande kor.
- Vegetationstäckets förmåga att återetablera sig efter trampskador var förvånansvärt god.
- Betesfröblandningen som innehöll både vitklöver och rajgräs (A) var mest tramptålig.

Bildanalys av flygfoton visar andel vegetation

Art	Sort (typ)	Fröblandning, procentandel			
		A	B	C	D
Vitklöver	Undrom (småbladig)	20	20		
Ängsgröe	Kupol (fodertyp)	35	35	44	
	Julius (sporttyp)				44
Rödsvingel	Gondolin (fodertyp)	10	10	12	
	Cezanne (sporttyp)				12
Engelskt rajgräs	Foxtrot (sen, diploid fodertyp)	35		44	
	Bizet 1 (sen, diploid, sporttyp)				44
Rörsvingel	Borneo (turftyp)		35		

E. Salomon, RISE, Biovetenskap och material/Jordbruk och livsmedel.
 E. Spörndly, SLU, Institutionen för husdjurens utfodring och vård.
 N. Nilsson-Linde, SLU, Institutionen för växtproduktionsökologi.

Utgivningsår: 2017, Uppsala
 SLU, Sveriges lantbruksuniversitet